

Sygn. akt I C 118/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Rejonowy w Bytomiu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Łukaszewicz-Waliczek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Krzysztof Bendkowski

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r. w Bytomiu na rozprawie

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko A. S.

o wydanie

1. nakazuje pozwanemu A. S. wydanie powodowi G. S. samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wraz z kluczykami i dowodem rejestracyjnym stanowiących własność powoda;
2. zasądza od pozwanego A. S. na rzecz powoda G. S. kwotę 115 zł (sto piętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 118/16

UZASADNIENIE

Powód G. S. pozwem skierowanym przeciwko A. S., wniósł o nakazanie pozwanemu zwrotu pojazdu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wraz z kluczykami i dowodem rejestracyjnym oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu podał, że zawarł z synem pozwanego przedwstępną umowę kupna-sprzedaży samochodu, którego jest właścicielem. Wyjaśnił, że do zawarcia przyrzeczonej umowy nigdy nie doszło z uwagi na fakt, że w okresie kiedy syn pozwanego przebywał w szpitalu pozwany przywłaszczył sobie rzeczony samochód, dokonał w nim napraw i nie chce zwrócić powodowi do dnia wytoczenia powództwo pomimo wezwania do wydania rzeczy.

Pozwany A. S. zobowiązany wraz z doręczeniem pozwu do złożenia odpowiedzi na pozew oraz powołania dowodów, które miałyby być przeprowadzone na rozprawie - nie złożył pisemnej odpowiedzi na pozew. Podczas rozprawy z dnia 12 maja 2016 r. pozwany przyznał, że zatrzymał samochód powoda. Przyznał, że to jest samochód powoda, nie kwestionował tego i oświadczył, że chciałby zwrócić ten samochód powodowi ale powód musiałby zapłacić za naprawy, które pozwany zrobił we własnym zakresie. Jednocześnie oświadczył, że pozwał powoda o zapłatę tej kwoty w odrębnym postępowaniu. Wskazał, że sprawa będzie się toczyć w T., dopiero zamierza uzupełnić braki pozwu. Dodał, że w tym postępowaniu właściwie mógłby zwrócić ten samochód.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na przełomie czerwca i lipca 2015 roku na portalu internetowym (...)pl powód G. S. zamieścił ogłoszenie dotyczące sprzedaży należącego do powoda samochodu marki M. (...), o numerze rejestracyjnym (...).

(dowód: wydruk ogłoszenia zamieszczonego na portalu (...)pl, k. 15-18; zeznania świadka M. O., k. 40; zeznania powoda, k. 44)

Na ogłoszenie odpowiedział syn pozwanego A. O. S.. O. S. w obecności matki spotkał się z powodem i jego narzeczoną M. O. celem ustalenia warunków sprzedaży przedmiotowego samochodu. Podczas spotkania ustalono, że samochód jest uszkodzony, jego cena wynosić będzie 2.300,00 zł, a odbiór ma nastąpić w dniu 3 lipca 2015 r.

(dowód: umowa przedwstępnej kupna-sprzedaży samochodu, k. 19; zeznania świadka M. O., k. 40; zeznania powoda, k.44)

W dniu 3 lipca 2015 r. O. S. w obecności swojej matki zawarł z powodem umowę przedwstępną kupna-sprzedaży samochodu, zgodnie z którą przekazał powodowi zaliczkę w wysokości 600,00 zł (§ 3 umowy). Syn pozwanego odholował niesprawny samochód. Pozwany nie był obecny przy zawieraniu ww. umowy, ani przy dokonywaniu jakichkolwiek ustaleń pomiędzy powodem, a jego synem, nie był też stroną umowy.

(dowód: umowa przedwstępnej kupna-sprzedaży samochodu, k. 19,38; zeznania świadka M. O., k. 40-41; zeznania świadka O. S., k. 42-43; zeznania powoda, k. 44)

Powód po 7 dniach skontaktował się z matką pozwanego, celem sfinalizowania umowy. Matka O. S. poinformowała powoda, że O. S. przebywa w szpitalu, strony odroczył termin finalizacji transakcji.

O. S. przebywał w Szpitalu bo „wpadł w dopalacze”.

(dowód: zeznania świadka M. O., k. 41; zeznania powoda, k. 44, zeznania świadka O. S. k. 42-43, zeznanie pozwanego k.45)

Po dwóch miesiącach O. S., poinformował powoda, że w czasie jego pobyt w szpitalu, pozwany (jego ojciec) przywłaszczył sobie bez jego wiedzy i zgody przedmiotowy samochód.

(dowód: zeznania świadka O. S., k. 42; zeznania powoda, k.44)

Wobec ustnych ustaleń pomiędzy powodem, a synem pozwanego do sfinalizowania umowy miało dojść 5 września 2015 r. w miejscu zamieszkania pozwanego, co jednak wobec faktu, iż doszło do kłótni pomiędzy stronami postępowania nie miało miejsca.

(dowód: zeznania świadka M. O., k. 41; zeznania świadka O. S., k. 43; zeznania powoda, k. 44)

Powód złożył zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa, wobec nie wydania przez pozwanego samochodu.

(dowód: zeznania świadka M. O., k. 41)

Pismem z dnia 30 grudnia 2015 r. powód wezwał pozwanego do wydania rzecz – samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wraz kluczykami i dowodem rejestracyjnym w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, jednak bez rezultatu.

(dowód: kopia 3rt3sądowego wezwania do wydania rzeczy z potwierdzeniem odbioru, k. 11-12)

Powód nigdy nie uprawnił pozwanego ani innych osób do dokonywania jakichkolwiek zmian w jego samochodzie bez jego wiedzy i zgody.

(dowód: zeznania powoda k. 44)

Sąd dał wiarę zeznającym w sprawie świadkom oraz stronom postępowania albowiem zeznania ich był spójne, konsekwentne, tworzyły logiczną całość, a ponadto znalazły poparcie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego odnośnie tego, że dokonał wymiany pompy paliwowej wraz z filtrem paliwa w samochodzie powoda, względnie, że dokonał innych napraw. Jest to tylko jego oświadczenie nie poparte żadnymi dowodami. Pozwany zobowiązany do złożenia pisemnej odpowiedzi na pozew i złożenia wszelkich wniosków dowodowych pouczony o skutkach niewykonania zobowiązania – nie złożył żadnych wniosków dowodowych, na poparcie swoich twierdzeń.

Sąd zważył:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód żądanie swoje oparł na treści art. 222 § 1 k.c., z którego wynika, iż właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Cytowany przepis statuuje tzw. Roszczenie windykacyjne, określane potocznie mianem roszczenia nieposiadającego właściciela przeciwko posiadającemu niewłaścicielowi. Do uwzględnienia powództwa opartego na art. 222 § 1 k.c. konieczne jest zatem wykazanie przesłanek – tytułu właścicielskiego do danej rzeczy, posiadania tej rzeczy przez osobę trzecią, która jednocześnie nie ma względem właściciela żadnego tytułu prawnego do władania nią (np. z tytułu umowy obligacyjnej). Jedną z form obrony pozwanego przed żądaniem pozwu jest zgłoszenie zarzutów czy to procesowych, związanych z przebiegiem postępowania i dotyczących się jedynie jego formy, czy to merytorycznych, odnoszących się do istoty sprawy i mogących mieć wpływ na zasadność żądania pozwu.

W przedmiotowej sprawie, wobec przyznania przez pozwanego okoliczności podniesionych przez powoda w pozwie, uznać należało, że okoliczność przysługiwania powodowi prawa do pojazdu marki M.-B. C. o numerze rejestracyjnym (...), była bezsporna. Zatem nie ulega wątpliwości, że powód był właścicielem przedmiotowego pojazdu.

Pozwany podczas rozprawy z dnia 12 maja 2015 r. przyznał, że przedmiotowy samochód jest własnością powoda, jednakże wobec wymienienia w samochodzie pompy paliwowej oraz dokonania innych napraw, a także kosztów jakie poniósł w związku z jego holowaniem, stoi na stanowisku, że zwróci rzeczony samochód po dokonaniu rozliczenia tzn. zwrotu przez powoda kwoty 500,00 zł. W odpowiedzi na powyższe powód oświadczył, iż „jeśli pozwany coś naprawił może to sobie zabrać„.

Zgodnie z treścią art. 461 § 1 k.c. zobowiązany do wydania cudzej rzeczy może ją zatrzymać aż do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia przysługujących mu roszczeń o zwrot nakładów na rzecz oraz roszczeń o naprawienie szkody przez rzecz wyrządzoną (prawo zatrzymania). Natomiast zgodnie z § 2 tego przepisu powyższego nie stosuje się, gdy obowiązek wydania rzeczy wynika z czynu niedozwolonego albo gdy chodzi o zwrot rzeczy wynajętych, wdzierżawionych lub użyczonych. Przez zatrzymanie świadczenia dłużnik wywiera nacisk na wierzyciela, aby ten swoje zobowiązanie spełnił (por. wyrok SN z dnia 07.10.2010r. IV CSK 93/10 lex 898260). Prawo to jest traktowane jako rodzaj dozwolonej samopomocy w wyniku której dłużnik uzyskuje narzędzie psychicznego oddziaływania na wierzyciela w kierunku wykonania lub przynajmniej zapieczęcia zobowiązania wzajemnego. Przysługujące prawo zatrzymania jest prawem względnym skutecznym jedynie między dłużnikiem, a wierzycielem. Prawo zatrzymania jest środkiem zmierzającym do wymuszenia zaspokojenia lub zapewnienia, że zaspokojenie niewątpliwie nastąpi.

Zdaniem Sądu oświadczenie pozwanego nie może być uznane za zarzut zatrzymania. Pozwany oświadczył, iż wytoczył pozwanemu w odrębnej sprawie pozew o zapłatę kwoty 500 zł tytułem poniesionych kosztów wymiany pompy paliwa. Początkowo wskazywał, że zwróci powodowi samochód, gdy ten zapłaci mu 500 zł za wymianę pompy paliwa w

samochodzie, jednakże ostatecznie oświadczył, iż zamierza zwrócić powodowi samochód: „wróć do domu, wyciągnę pompę i zwrócę ten samochód powodowi”.

Zauważyć także należy, iż nawet w przypadku uznania powyższego zarzutu za podniesiony przez pozwanego, to nie mógłby on odnieść skutku z uwagi na swój charakter oraz fakt, iż strony nie łączyła żadna umowa. Pozwany nie miał żadnych podstaw prawnych by przejąć samochód powoda. Pozwany bezprawnie zatrzymał samochód powoda, nie mając na to zgody ani powoda ani też swojego syna, który zamierzał od powoda ten samochód kupić. Zarzut zatrzymania jest zarzutem wynikającym z prawa materialnego (zarzutem merytorycznym) i skorzystanie z tego zarzutu wymaga złożenia stosownego oświadczenia woli przez osobę uprawnioną wobec osoby zobowiązanej. Nawet jeżeliby uznać, iż takie oświadczenie zostało złożone przez pozwanego na rozprawie w dniu 12 maja 2016 r. to pozwany nie wykazał aby wcześniej wzywał powoda do zapłaty kwoty 500 zł z tytułu naprawy, aby rzeczywiście tej naprawy dokonał, aby jego roszczenie było wymagalne. Niezależnie od powyższego pozwanemu nie przysługuje wobec powoda jako właściciela pojazdu prawo zatrzymania z art. 461 k.c. Uregulowane w art. 461 k.c. prawo zatrzymania realizuje się jedynie w przypadku posiadania przez zobowiązanego do wydania rzeczy roszczenia o zwrot nakładów na tę rzecz dokonanych (opisanych szczegółowo w art. 226 k.c.).

Pozwany mając świadomość, że samochód nie jest jego własnością, oświadczył, że dokonał w nim naprawy wymiany pompy paliwa i dlatego nie zamierza powodowi zwrócić samochodu. Powód nie miał żadnego uprawnienia do dokonania wymiany pompy paliwa w samochodzie powoda. Dodatkowo na okoliczność, iż dokonał takiej naprawy nie przedstawił żadnych dowodów poza swoim oświadczeniem.

Postępowanie cywilne, przy uwzględnieniu kolejnych zmian i nowelizacji, zmierza do zwiększenia kontrydiktoryjności procesu. W takim procesie, strona jest wyłącznym gospodarzem postępowania i sama decyduje, jakie dowody chce przeprowadzić, a jakie nie, tak aby wykazać swoje żądania. Zgodnie z treścią 5art. 6 k.c. w związku z 5art. 232 k.p.c. to na stronie ciąży obowiązek udowodnienia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne, a jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2001 roku (I PKN 660/00) „Samo twierdzenie strony pozwanej nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i 5art. 6 k.c.).”.

Pozwany w żaden sposób nie wykazał aby poniósł jakiegokolwiek nakłady na własność powoda. Dodatkowo wskazał, że zapłaty z tego tytułu dochodzić będzie w odrębnym postępowaniu. Reasumując zdaniem Sądu oświadczenie powoda nie może być uznane za skutecznie podniesiony zarzut zatrzymania.

Pozwany nie przedłożył do akt ani nie zawnioskował żadnych wiarygodnych dowodów pozwalających na ustalenie zasadności i wysokości jego roszczeń do powoda z tytułu naprawy pojazdu. Pozwany oprócz swoich zeznań nie zaoferował żadnych innych dowodów, na okoliczność tego, że dokonał napraw w samochodzie powoda. W tej sytuacji uznać należało, iż podjęta przez pozwanego obrona przed żądaniem pozwu była nieskuteczna.

Wobec powyższego, skoro pozwanemu nie przysługiwał względem powoda żaden tytuł uprawniający do władania spornym pojazdem a powód żąda jego wydania, to roszczenie jego musiało zostać uwzględnione.

Wobec powyższego, Sąd nakazał pozwanemu A. S. wydanie powodowi G. S. samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) wraz z kluczami i dowodem rejestracyjnym stanowiących własność powoda.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie 5art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z 5art. 108 § 1 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania obciążając nimi w całości pozwaną jako stronę przegrywającą proces. Zasądzone koszty obejmują uiszczoną opłatę od pozwu 115,00 zł, ustaloną na podstawie 5art. 3 ust. 1 w związku z 5art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2010r., Nr 90, poz. 594 ze zm.).